

FSD1287

Väkivaltakokemukset 2001

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Väkivaltakokemukset 2001 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2021.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 2 (16.6.2003).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD1287. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Räty, Reetta (Helsingin Sanomat): Väkivaltakokemukset 2001 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 2 (2003-06-16). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD1287>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Kyselylomake	5
B	Aineistonäyte	19

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Väkivaltakokemukset 2001

Aineiston nimi englanniksi: Experiences of Violence 2001

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 2 (16.6.2003).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Räty, Reetta (Helsingin Sanomat. Nyt-liite)

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Helsingin Sanomat. Nyt-liite (Sanoma Osakeyhtiö)

Aineisto luovutettu arkistoon

28.3.2003

Asiasanat

aggressiivisuus; alkoholismi; henkinen väkivalta; inesti; kiusaaminen; omatunto; pahoinpitely; pedofilia; rikokset; seksuaalinen hyväksikäyttö; seksuaalirikokset; simputus; väkivalta; väkival-

tarikokset

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: Yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: Rikollisuus ja lainvalvonta

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Aineisto on muodostettu Helsingin Sanomien Nyt-liitteen 2001 toteuttaman väkivaltakyselyn avokysymyksistä. Kysely oli suunnattu Nyt-liitteen lukijoille, jotka ovat joskus käyttäytyneet väkivaltaisesti tai aggressiivisesti tai joita kohtaan on käyttydytty väkivaltaisesti. Aineistot FSD1252 Väkivaltakysely 2001, FSD1286 Perheväkivalta 2001 ja FSD1287 Väkivaltakokemukset 2001 on tuotettu samasta kyselystä. Tiedot voi yhdistää havaintotunnuksen avulla.

Kysymyksillä on kartoitettu tuttuihin ihmisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja tuttujen ihmisten harjoittamaa väkivaltaa. Kysymyksiä on myös väkivaltakokemuksista tilanteissa, joissa osapuolet ovat toisilleen tuntemattomia. Lisäksi kysymyksissä käsitellään seksuaalista väkivaltaa.

Kaikista väkivaltatilanteista on kysytty tapahtuneen jälkeisistä tuntemuksista ja seurauksista sekä pyydetty vastaajia esittämään mahdollisia syitä tapahtuneeseen. Lopuksi on kysytty käsitystä siitä, onko väkivalta ollut oikeutettua.

Vastaajien taustatietoina ovat aineistossa mukana ikä, sukupuoli, koulutus/ammatti ja siviilisääty.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö

Perusjoukko/otos: Helsingin Sanomien Nyt-liitteen lukijat

Aineistonkeruun ajankohta: 15.11.2001 – 28.11.2001

Kerääjät: Rätty, Reetta (Helsingin Sanomat. Nyt-liite)

Aineistonkeruun tekniikka: Itsetäytettävä lomake: verkkolomake

Keruväline tai -ohje: Puolistrukturoitu lomake

Aineiston ajallinen kattavuus: 2001

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: itsestään muotoutunut näyte

Kysely on suunnattu kaikille Nyt-liitteen lukijoille, joista halukkaat ovat siihen vastanneet.

Aineiston määrä: Data saatavissa ODT- ja html-muodossa.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Erilliset aihetta koskevat lukijakirjeet ja paperilomakkeelle täytetyt lukijavastaukset puuttuvat aineistosta. Aineistot FSD1252 Väkivaltakysely 2001, FSD1286 Perheväkivalta 2001 ja FSD1287 Väkivaltakokemukset 2001 on tuotettu samasta kyselystä. Tiedot voi yhdistää havaintotunnuksen avulla.

Julkaisut

Eronen, Anna (2017). Päihteistä rakentuva naiseus. Diskurssianalyttinen tutkimus naisten päihdekertomuksista. Turku. Turun yliopisto. Folkloristiikan pro gradu -tutkielma.

Hakkarainen, Petri & Laitio, Tommi & Rätty, Reetta & Silfverberg, Anu (2001). Maailma mustana. Helsingin Sanomat, Viikkoliite Nyt 50/2001, 8-12.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD1287>

Liittyvät aineistot

FSD1252 Väkivaltakysely

FSD1286 Perheväkivalta 2001

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (B) tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.

Liite A

Kyselylomake

FSD1287 VÄKIVALTAKOKEMUKSET 2001

FSD1287 EXPERIENCES OF VIOLENCE 2001

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

KYSELYLOMAKE

Tämä kyselylomake on osa Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoituja tutkimusaineistoja

*FSD1252 Väkivaltakysely 2001
FSD1286 Perheväkivalta 2001
FSD1287 Väkivaltakokemukset*

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä. Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

Tämä on Helsingin Sanomien Nyt-liitteen kysely väkivallasta. Kyselyyn voivat vastata kaikki, jotka ovat joskus käyttäytyneet väkivaltaisesti tai aggressiivisesti tai kaikki, joita kohtaan on käyttäytytty väkivaltaisesti. Kyselyyn vastataan nimettömästi. Huomaa, että vaikka kysely vaikuttaa pitkältä, Sinun on tarkoitus vastata vain niihin kohtiin, jotka koskettavat sinua. Muut kysymykset voit ohittaa. Kiitos osallistumisesta!

Ikä

- alle 15
- 15-18
- 19-25
- 26-35
- 36-50
- 51-

Sukupuoli

- mies
- nainen

Asuinpaikka

Koulutus / ammatti

Kuukausiansio mk / kk

Siviilisääty

- avioliitto
- avoliitto
- sinkku

Kenen kanssa asut?

Onko sinua joskus

- tukistettu
- läimäytetty
- tönitty
- lyöty nyrkillä
- annettu remmiä
- lyöty kovalla esineellä
- puukotettu
- ammuttu

Onko sinua ahdisteltu seksuaalisesti?

- kyllä
- ei

Miten?

Onko sinua nöyryytetty henkisesti?

- kyllä
- ei

Miten?

Onko sinua kohdeltu muulla tavoin väkivaltaisesti?

- kyllä
- ei

Miten?

Onko sinut tuomittu väkivaltarikoksesta?

- kyllä
- ei

Mistä?

Mitä näistä olet tehnyt

- tukistanut, ketä?
- lyönyt, ketä?
- tapellut, kenen kanssa?
- kurittanut lasta, miten?
- hakannut ja potkinut, ketä?
- puukottanut, ketä?
- ahdistellut seksuaalisesti, miten ja ketä?
- nöyryyttänyt henkisesti, miten ja ketä?
- kohdellut jotakuta muutoin väkivaltaisesti, miten?

Oletko kurittanut lastasi?

- kyllä
- en

Kerro omin sanoin, mitä teit

Miltä se tuntui?

Mitä ajattelet siitä nyt?

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)?

Miksi käyttäydyit väkivaltaisesti?

Oliko tekosi mielestäsi oikeutettu?

Onko sinua kuritettu lapsena?

- kyllä
- ei

Kerro omin sanoin, mitä tapahtui

Miltä se tuntui?

Mitä ajattelet siitä nyt?

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)?

Miksi sinua kohtaan käyttydyttiin väkivaltaisesti?

Oliko teko mielestäsi oikeutettu?

Oletko käyttäytynyt väkivaltaisesti kumppaniasi kohtaan?

- kyllä
 ei

Kerro omin sanoin, mitä teit

Miltä se tuntui?

Mitä ajattelet siitä nyt?

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)?

Miksi käyttäydyit väkivaltaisesti?

Oliko tekosi mielestäsi oikeutettu?

Onko kumppanisi käyttäytynyt väkivaltaisesti sinua kohtaan?

- kyllä
 ei

Kerro omin sanoin, mitä tapahtui

Miltä se tuntui?

Mitä ajattelet siitä nyt?

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)?

Miksi kumppanisi käyttäytyi väkivaltaisesti?

Oliko teko mielestäsi oikeutettu?

Oletko käyttäytynyt väkivaltaisesti kaveriporukassa?

- kyllä
 ei

Kerro omin sanoin, mitä teit

Miltä se tuntui?

Mitä ajattelet siitä nyt?

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)?

Miksi käyttäydyit väkivaltaisesti?

Oliko tekosi mielestäsi oikeutettu?

Onko sinua kohtaan käyttäydytty väkivaltaisesti kaveriporukassa?

- kyllä
 ei

Kerro omin sanoin, mitä tapahtui

Miltä se tuntui?

Mitä ajattelet siitä nyt?

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)?

Miksi kaverisi käyttäytyi / käyttäytyivät väkivaltaisesti?

Oliko teko mielestäsi oikeutettu?

Oletko käyttäytynyt väkivaltaisesti sellaisia henkilöitä kohtaan, joita et tunne?

- kyllä
 en

Kerro omin sanoin, mitä teit

Miltä se tuntui?

Mitä ajattelet siitä nyt?

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)?

Miksi käyttäydyit väkivaltaisesti?

Oliko tekosi mielestäsi oikeutettu?

Onko joku jota et tunne käyttäytynyt väkivaltaisesti sinua kohtaan?

- kyllä
 ei

Kerro omin sanoin, mitä tapahtui

Miltä se tuntui?

Mitä ajattelet siitä nyt?

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)?

Miksi sinua kohtaan käyttydyttiin väkivaltaisesti?

Oliko teko mielestäsi oikeutettu?

Oletko tehnyt seksuaalista väkivaltaa?

- kyllä
 en

Kerro omin sanoin, mitä teit

Miltä se tuntui?

Mitä ajattelet siitä nyt?

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)?

Miksi teit seksuaalista väkivaltaa?

Oliko tekosi mielestäsi oikeutettu?

Onko joku tehnyt sinulle seksuaalista väkivaltaa?

- kyllä
 ei

Kerro omin sanoin, mitä tapahtui

Miltä se tuntui?

Mitä ajattelet siitä nyt?

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)?

Miksi sinulle tehtiin seksuaalista väkivaltaa?

Oliko teko mielestäsi oikeutettu?

Oletko ollut jonkin päihteen alaisena käyttäytyessäsi väkivaltaisesti?

- kyllä, aina
- useimmiten
- en koskaan

Minkä aineen vaikutuksen alaisena olet ollut?

Onko päihtyneisyys vaikuttanut tekoosi?

- kyllä, se on syy tekoihin
- kyllä, pidän sitä lieventävänä asianhaarana
- kyllä, olen aggressiivinen päihtyneenä
- ei

Oletko yrittänyt hillitä päihteiden käyttöä väkivaltaisuuden takia?

- kyllä
- en

Onko sinua koskaan tuomittu väkivaltaisesta käyttäytymisestä?

- kyllä
- ei

Miten?

Oletko saanut korvauksia väkivallanteoista, jotka ovat kohdistuneet sinuun itseesi?

- kyllä
 en

Kuinka paljon olet saanut ja mistä syystä?

Miltä rahallinen korvaus väkivallanteosta tuntuu?

Mitkä seuraavista ovat mielestäsi väkivaltaista käyttäytymistä?

- nimittely
 julkinen nöyryytys
 halveksunta
 töniminen
 läpsiminen
 lyöminen
 potkiminen
 lyöminen esineellä
 kiinni tarttuminen
 kiinni pitäminen
 uhkailu
 kuristaminen
 lähentely, josta vastapuoli ei pidä

Mitä näistä pidät oikeutettuna ja missä tilanteessa?

- Naisen lyöminen, milloin?
 Miehen lyöminen, milloin?
 Lapsen lyöminen, milloin?
 Kaverin lyöminen, milloin?
 Koiran hakkaaminen, milloin?
 Tuntemattoman lyöminen, milloin?

Minkälaista väkivaltaa ja minkälaisia vammoja pelkää?

- hakkaaminen
 puukotus
 raiskaus
 nujakointi
 töniminen
 sokeutuminen
 hampaiden menettäminen

- ulkonäköhaitat
- vammautuminen
- henkinen väkivalta, millainen?
- sota
- terrori-iskut

Haluaisitko kostaa ihmisille, jotka ovat tehneet sinulle väkivaltaa?

- kyllä
- en

Miten?

Pelkätkö itse kostoa?

- kyllä
- en

Kadutko tekojasi?

- kyllä
- en

Miten tämä ilmenee?

Painavatko tekosi sinua muuten (unia, masennusta, jatkuvasti mielessä)?

- kyllä
- ei

Kuinka usein ajattelet, mitä teit?

Ajatteletko koskaan, miltä uhrista tuntui tai tuntuu?

- kyllä
- en

Mitä haluaisit sanoa ihmiselle / ihmisille, joita kohtaan olet käyttäytynyt väkivaltaisesti?

Oletko koskaan käyttänyt väkivaltaa muiden painostuksesta?

- kyllä
 en

Miten ja miksi?

Oletko joutunut tahtomattasi tilanteeseen, jossa itse käytit väkivaltaa tai sinua kohtaa käytäydettiin väkivaltaisesti?

- kyllä
 en

Kuvaile tilannetta

Onko virkavalta käyttänyt sinua kohtaan väkivaltaisesti?

- kyllä
 ei

Missä tapauksessa ja miten?

Kannatko koskaan asetta mukanasi?

- kyllä
 en

Mitä asetta ja minkälaisissa tilanteissa?

Tässä voit halutessasi kertoa vapaasti jotain muuta aiheeseen liittyen.

Lähetä

Tyhjennä

Liite B

Aineistonäyte

FSD1287 VÄKIVALTAOKEMUKSET 2001

FSD1287 EXPERIENCES OF VIOLENCE 2001

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

145/Lomake 223: 26-35, nainen, OTK, avioliitto

ONKO JOKU, JOTA ET TUNNE KÄYTTÄYTYNYT VÄKIVALTAISESTI SINUA KOHTAAN? kyllä

Kerro omin sanoin, mitä tapahtui: Olin töissä myyjänä ja juoppo jolle en myynyt olutta alkoi ajaa minua takaa kaupassa ja ahdisteli. toisella kerralla nuori poika potkaisi inua kylkeen samasta syystä.

Miltä se tuntui? Tosi hirveältä.

Mitä ajattelet siitä nyt? En enää suostuisi olemaan töissä kaupan kassalla, pidän sitä yhtenä vaarallisimmista ammateista(tapaukset suhteessa myyjäkunnan määrään). Näitä tilanteita on sattunut kaikille myyjille pienissä elintarvikekaupoissa ainakin ennen kuin vartijat niissä ovat yleistyneet

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)? Ei seurauksia, siis fyysisiä.

Miksi sinua kohtaan käytäydettiin väkivaltaisesti? Kun en myynyt kaljaa alaikäisyyden tai päihtymyksen vuoksi.

Oliko teko mielestäsi oikeutettu? No ei todellakaan.

146/Lomake 224: 19-25, nainen, ylioppilas, opiskelija, sinkku

OLETKO KÄYTTÄYTYNYT VÄKIVALTAISESTI KAVERIPORUKASSA? kyllä

Kerro omin sanoin, mitä teit: Löin kerran hyvää ystävääni

Miltä se tuntui? En ymmärtänyt, miten saatoin tehdä sen

Mitä ajattelet siitä nyt? Se oli täysin anteeksi antamatonta.

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)? Ystävääni sattui, mutta hänelle ei onneksi tapahtunut mitään vakavampaa. Ystävyysuhde säilyi kuitenkin.

Miksi käytäydityt väkivaltaisesti? Tunsin itseni loukatuksi ja olin humalassa.

Oliko tekosi mielestäsi oikeutettu? Ei missään nimessä.

147/Lomake 227: 26-35, mies, lakimies, avoliitto

ONKO JOKU, JOTA ET TUNNE KÄYTTÄYTYNYT VÄKIVALTAISESTI SINUA KOHTAAN? kyllä

Kerro omin sanoin, mitä tapahtui: Sain kuooni edellis juhannuksena täysin sivullisena, kun puutuin vanhemman järjestysmiehen päälle käyneiden nuorisolauman toimiin

Miltä se tuntui? Helvetilliseltä

Mitä ajattelet siitä nyt? Silloin tällöin esiintyy revenanssihenkeä

Mitä siitä seurasi? (vammat, traumat, tuomiot)? nenä murtui, silmä mustana, pojat tuomittiin sakkoihin

Miksi sinua kohtaan käytäydettiin väkivaltaisesti? Syy edellä

Oliko teko mielestäsi oikeutettu? No ei todellakaan

148/Lomake 232: 26-35, nainen, Akateeminen, sinkku

ONKO JOKU, JOTA ET TUNNE KÄYTTÄYTYNYT VÄKIVALTAISESTI SINUA KOHTAAN? kyllä

Kerro omin sanoin, mitä tapahtui: minut yritettiin kerran raiskata, pääsin juoksemaan karkuun

Miltä se tuntui? järkytyin moneksi vuodeksi, en uskaltanut liikkua yksin ulkona iltaisin

Mitä ajattelet siitä nyt? onneksi ohi, nykyään tarkkailen alueita joissa liikun ja käytän iltaisin julkisia tai taksia

Miksi sinua kohtaan käytäydettiin väkivaltaisesti? voi kun tietäisi, joku tosi luuseri ei muuten naista olisi saanut

Oliko teko mielestäsi oikeutettu? Ei

